A°. 1907. N°. 26.

PUBLICATIE-BLAD.

BESLUIT,

ter uitvoering van de artt. 10, 15, 16, 18, 19, 20, 34, 38, 43 *t/m* 48 *en* 51 *van de verordening van* 6 *October* 1906/11 *Mei* 1907 (*P. B.* 1907, *No.* 5), *regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.*

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Overwegende, dat ter uitvoering van de verordening van 6 October 1906/11 Mei 1907 (P. B. 1907, No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao, het noodig is, het navolgende vast te stellen;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, besloten:

AFDEELING I.

Algemeene bepalingen.

1°. De verordening van 6 October 1906/11 Mei 1907 zal in dit besluit onder den naam van „onderwijsverordening" worden aangehaald.

2°. Waar in dit besluit van onderwijzers sprake is worden daarmede ook onderwijzeressen verstaan.

AFDEELING II.

Regelende de inrichting der normaallessen.

Art. 1.

De bij art. 10 der onderwijsverordening bedoelde normaallessen worden gegeven aan hen, die tot onderwijzers 3e of 4e klasse wenschen te worden opgeleid.

De leerlingen kunnen tot het bijwonen van sommige lessen in de hoogste klasse der scholen voor meer uitgebreid onderwijs zonder betaling van schoolgeld worden toegelaten.

Art. 2.

Een onderwijzer 1ste of 2de klasse wordt met het geven van normaallessen belast. Aan dit hoofd der normaallessen worden, wanneer het aantal leerlingen uitbreiding van het personeel noodzakelijk maakt, een of meer onderwijzers van bijstand toegevoegd.

Art. 3.

De in art. 2 vermelde onderwijzers worden door den Gouverneur aangewezen.

Art. 4.

De normaallessen omvatten een cursus van twee jaren om tot onderwijzer 4de klasse en van drie jaren om tot onderwijzer 3de klasse te worden opgeleid; elke cursus vangt aan op den 2n Maandag in de maand Januari en omvat 3 lessen van 2 uren per week gedurende 40 weken 's jaars.

Art. 5.

Zij, die zich tot het bijwonen van normaallessen bij den schoolopziener vóór 1 November aanmelden, worden aan een uiterlijk vier weken vóór den aanvang van den cursus te houden toelatingsexamen onderworpen.

Dit examen wordt door het hoofd der normaallessen, volgens een door hem opgemaakt en door den schoolopziener goedgekeurd programma, afgenomen, ten overstaan en ter beoordeeling van de examen-commissie, bedoeld bij art. 34 der onderwijsverordening.

Zij, die in het bezit zijn van het einddiploma van de Hendrik-school op Curaçao of een daarmede gelijk te stellen school voor meer uitgebreid lager onderwijs, zijn van dit examen vrijgesteld.

Art. 6.

De candidaten moeten hun 15de jaar zijn ingetreden en niet ouder zijn dan 18 jaar.

Op hen is van toepassing het bepaalde bij art. 4, alinea 1, en art. 21, alinea 4, der onderwijsverordening.

Ter bijwoning van den cursus wordt betaald f 8.— 's maands, bij vooruitbetaling te voldoen.

Het hoofd der normaallessen zendt vóór 1 Januari een door den schoolopziener goedgekeurde lijst van de leerlingen der normaallessen aan den kolonialen ontvanger; deze is belast met de inning der verschuldigde bedragen en doet, vóór den aanvang van den cursus en voorts vóór den 1sten van elke maand, aan het hoofd opgave van de leerlingen, waarvoor het verschuldigde bedrag is betaald.

Art. 7.

Van de lesuren, de te gebruiken boeken en het leerplan, wordt door het hoofd der normaallessen jaarlijks een programma opgemaakt en door den schoolopziener, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur, vastgesteld.

Art. 8.

Jaarlijks in de maand December wordt den leerlingen door het hoofd der normaallessen een overgangsexamen afgenomen, ten overstaan en ter beoordeeling van den schoolopziener. Zij, die tweemaal achtereen niet tot een hoogere klasse worden bevorderd, mogen niet langer tot de lessen worden toegelaten.

Art. 9.

Op aanbeveling van den schoolopziener kunnen door den Gouverneur leerlingen der normaallessen aan eene der openbare scholen worden werkzaam gesteld, ten einde zich in de praktijk te oefenen.

Art. 10.

Mocht het hoofd der normaallessen de verwijdering van een leerling noodig achten, dan doet hij daartoe een met redenen omkleed voorstel aan den schoolopziener, die in deze beslist.

Art. 11.

Van den uitslag der in art. 5 en 8 vermelde examens en van het aantal toegelaten leerlingen wordt door den schoolopziener telkens mededeeling gedaan aan den Gouverneur.

AFDEELING III.

Regelende het bedrag der schoolgelden voor het onderwijs op de openbare scholen.

Art. 1.

De schoolgelden voor scholen van meer uitgebreid lager onderwijs en voor lager onderwijs worden betaald ten kantore van den kolonialen ontvanger, respectievelijk vóór of op den 3den van elke maand en vóór of op den 10n Januari van het schooljaar.

Vóór 1 December van elk jaar wordt door de hoofden der scholen een staat van de kinderen, die met 1 Januari d. a. v. de school zullen bezoeken, vermeldende de namen der ouders of voogden, aan de plaatselijke schoolcommissie ingediend.

Art. 2.

De commissie stelt daarop de schoolgelden vast en zendt minstens acht dagen vóór den aanvang van den jaarcursus aan den ontvanger een staat, vermeldende de namen van hen, die ten behoeve van hunne kinderen of pupillen schoolgeld verschuldigd zijn, en het bedrag daarvan.

Op den 18n van elke maand doet het hoofd der school aan de schoolcommissie eene opgave toekomen van de veranderingen in den staat, bedoeld in de 1e alinea van dit artikel, gekomen.

Op den laatsten dag van elke maand doet de schoolcommissie den ontvanger eene opgave toekomen, vermeldende de in de 2e alinea van dit artikel bedoelde veranderingen.

Uiterlijk acht dagen, nadat het schoolgeld had moeten betaald zijn, doet de ontvanger den ouders of verzorgers, die nalatig bleven, eene aanmaning tot betaling toekomen. Kinderen, wier schoolgeld op den twintigsten der maand, waarin het schoolgeld verschuldigd is, niet is voldaan, worden na kennisgeving door den ontvanger aan het betrokken hoofd der school, op den 8n der daaraanvolgende maand niet verder op de school toegelaten en kunnen niet opnieuw worden toegelaten, alvorens aan het hoofd der school het bewijs is overgelegd, dat het verschuldigde schoolgeld over het loopende schooljaar is voldaan.

Art. 3.

Voor het onderwijs op de openbare scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs, bedraagt het schoolgeld voor het 1e en 2e kind uit een gezin:

voor de 1e klasse f 3.— per kind en per maand;
" " 2e " " 4.— " " " " "
" " 3e " " 5.— " " " " "
" " 4e " " 6.— " " " " "
" " hoogere klassen f 7.— per kind en per maand;

voor elk volgend kind uit hetzelfde gezin, wordt de helft van voormeld schoolgeld betaald.

Voor het onderwijs bedoeld bij art. 10, 2de lid, der onderwijsverordening is voor elken leerling f 3.— verschuldigd, per leervak en per maand.

Art. 4.

Voor het onderwijs op de openbare lagere scholen, bedraagt het schoolgeld in het geval, bedoeld bij art. 15, 2e lid, der onderwijsverordening:

voor het eerste kind:
in het stadsdistrict op Curaçao van f 4.— tot f 12.— 's jaars;
op de overige scholen in de kolonie van f 2.— tot 6.— 's jaars;
voor elk volgend kind uit hetzelfde gezin, de helft.

Art. 5.

Gedeelten van maanden worden, wat het schoolgeld betreft, voor volle maanden gerekend.

Art. 6.

Het tusschentijds verlaten of het niet bezoeken van de school geeft geene aanspraak op restitutie van betaalde schoolgelden.

AFDEELING IV.

Houdende voorschriften betreffende de examens ter verkrijging van akten van bevoegdheid als onderwijzer in de kolonie Curaçao.

Art. 1.

Het programma, ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als onderwijzer 4de klasse, behelst :

a. het lezen.

Nauwkeurig en natuurlijk lezen met eene beschaafde uitspraak. De lezer moet daarbij blijken geven, dat hij het gelezene verstaat.

b. het schrijven.

Het vervaardigen van een schoonschrift, groot, middelsoort en klein.

c. de Nederlandsche taal.

Praktische bekendheid met de eerste gronden der taal (spel- en taalregels), met het gebruik der leesteekens en kennis der woordsoorten.

d. rekenen.

Praktische kennis van het rekenen met geheele getallen en met gewone en tiendeelige breuken ; kennis van het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten.

e. aardrijkskunde.

Bekendheid met de beginselen der aardrijkskunde betreffende de kolonie Curaçao en naaste omgeving, Nederland en zijne overzeesche bezittingen.

f. kennis der natuur.

Beginselen van de kennis der levenlooze en der levende natuur, in 't bijzonder van 't geen betrekking heeft op wat in de kolonie Curaçao veelvuldig wordt waargenomen.

Art. 2.

Het programma van het examen, ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid als onderwijzer 3de klasse, behelst:

a. het lezen.

Nauwkeurig en natuurlijk lezen met eene beschaafde uitspraak. De lezer moet daarbij blijken geven, dat hij het gelezene verstaat.

b. het schrijven.

Het vervaardigen van een schoonschrift, groot, middelsoort en klein, het laatste zoowel met eene loopende als staande hand.

c. de Nederlandsche taal.

Kennis van de rededeelen en van de eerste gronden der taal; bedrevenheid in het taal- en redekundig ontleden; bekendheid met de spelregels; vaardigheid om zich zoowel mondeling als schriftelijk juist en gemakkelijk uit te drukken.

d. teekenen.

a. Bedrevenheid in het schetsen van een of meer eenvoudige voorwerpen naar de natuur.

b. bedrevenheid in het teekenen op papier van een vlakversiering naar een plaat.

e. rekenen.

Kennis van de geheele getallen, de gewone en tiendeelige breuken, de leer der evenredigheden en het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten; vaardigheid in de toepassing daarvan op niet te moeilijke vraagstukken uit het dagelijksch leven.

f. aardrijkskunde.

Bekendheid met de staatkundige aardrijkskunde der verschillende werelddeelen, meer in het bijzonder wat Nederland en zijne koloniën betreft; een duidelijk begrip van het beeld van de oppervlakte der aarde en van de betrekkelijke ligging en verhoudingen der voornaamste landen, zeeën enz.

g. geschiedenis.

Bekendheid met de voornaamste gebeurtenissen in de geschiedenis van Nederland en zijne koloniën.

h. kennis der natuur.

a. Bekendheid met den bouw van het menschelijk lichaam.

b. kennis van de voornaamste nuttige en schadelijke diersoorten en planten met hunne levensverrichtingen, in 't bijzonder van die in de kolonie Curaçao voorkomende.

c. kennis van de meest voorkomende natuur- en natuurkundige verschijnselen.

i. het zingen.

Kennis van de theorie van den zang.

j. onderwijs en opvoeding.

Praktische bekendheid met de voornaamste methoden: ten 1ste van onderwijs en ten 2de van opvoeding, in verband met het voorschrift van sub 1 van art. 22 der onderwijsverordening; toepassing daarvan in de school.

Bekendheid met de wetgeving op onderwijsgebied in de kolonie Curaçao.

Art. 3.

Het programma van het examen, ter verkrijging eener akte van bekwaamheid als onderwijzer 2e klasse, behelst:

a. Nederlandsche taal.

Bekendheid met de voornaamste regels der woordvoeging en met de beteekenis en de kracht der woorden; kennis der woordvorming en vormverandering;

eenige bekendheid met de voornaamste voortbrengselen der Nederlandsche letterkunde;
vaardigheid om zich juist en gemakkelijk uit te drukken.

Dit laatste wordt beoordeeld:

1°. naar de wijze, waarop de vragen bij het mondeling examen worden beantwoord;

2°. naar het gemaakte schriftelijk werk.

b. vreemde taal.

Kennis der taalregels.

Het vertalen van een stuk in proza of van een niet te moeilijk stuk in poëzie uit de vreemde taal in het Nederlandsch.

Het schriftelijk vertalen van een niet te moeilijk stuk proza uit het Nederlandsch in de vreemde taal.

Goede uitspraak.

c. rekenkunde.

Grondige kennis van de leer der evenredigheden en vaardigheid in hare toepassing op vraagstukken uit het dagelijksch leven;
bekendheid met het trekken van den vierkants- en kubuswortel uit geheele en gebroken getallen.

d. stelkunde.

Kennis van de beginselen der stelkunde tot en met de vierkantsvergelijkingen.

e. meetkunde.

Kennis van de vlakke meetkunde tot en met de inhoudsberekening van rechtlijnige figuren.

f. geschiedenis.

Bekendheid met de voornaamste gebeurtenissen in de wereldgeschiedenis, hare oorzaken en gevolgen, en grondige bekendheid met de vaderlandsche geschiedenis.

g. aardrijkskunde.

Bekendheid met de staatkundige aardrijkskunde der verschillende werelddeelen en kennis van de hoofdpunten der wis- en natuurkundige aardrijkskunde.

h. natuurkunde.

Bekendheid met :

a. den bouw en de verrichtingen van het menschelijk lichaam ;

b. de beginselen der natuurlijke historie ;

c. idem der natuurkunde.

i. onderwijs en opvoeding.

Kennis van de voornaamste methoden :
ten 1ste van onderwijs en ten 2de van opvoeding, in verband met het voorschrift van sub 1 van art. 22 der onderwijsverordening.

Kennis van de wetgeving op onderwijsgebied in de kolonie Curaçao.

Art. 4.

Het programma van het examen in de vakken, genoemd bij art. 33 *c* der onderwijsverordening is mede van toepassing op de examens in enkele vakken, bedoeld bij art. 27, alinea 2, dier verordening en behelst :

A. Voor de vreemde talen.

1°. kennis van de verschillende onderdeelen der spraakkunst ;

2°. het vertalen van een stuk in proza of van een niet te moeilijk stuk in poëzie uit de vreemde talen in het Nederlandsch ;

3°. het mondeling en schriftelijk vertalen van een prozastuk uit het Nederlandsch in de vreemde talen ;

4°. vaardigheid om zich met eene goede uitspraak in de vreemde talen uit te drukken.

Voor hen, die niet of onvoldoende bekend zijn met de Nederlandsche taal, in plaats van het opgegevene onder 2°. en 3°.:

1°. bekendheid met de voornaamste voortbrengselen van de letterkunde;

2°. het maken van een opstel over een letterkundig onderwerp.

B. Voor de wiskunde.

1°. Kennis van de stelkunde voor zoover aangaat:
logarithmen;
reken- en meetkundige reeksen;
denkbeeldige getallen;
vergelijkingen met twee of meer onbekenden;
onbepaalde vergelijkingen van den eersten graad;
deelbaarheid der geheele vormen;
verschikkingen en verbindingen (met uitzondering van waarschijnlijkheids- of kansrekening en rekenkundige reeksen van hoogere orde).

2°. kennis van de vlakke meetkunde.

3°. voldoende geschiktheid om het sub 1°. en 2°. vermelde voor leerlingen duidelijk uiteen te zetten.

4°. vaardigheid in de oplossing van eenvoudige stel- en meetkundige vraagstukken, handelende over het sub 1°. en sub 2°. vermelde.

Als leidraad bij de te stellen eischen zullen in het algemeen dienen: „Leerboek der Rekenkunde door J. Versluys, derde deel", „Leerboek der Algebra door J. Versluys, eerste en tweede deel" en „Leerboek der vlakke meetkunde door J. Versluys".

C. Voor boekhouden.

1°. Kennis van de berekeningen, die bij het inschrijven der boeken te pas komen:
renteberekening;
disconto;
usanties bij in- en verkoop;
berekening eener factuur;
rentecijfers;

rekening-courant volgens de drie meest gebruikelijke methodes;
effectenrekening.

2°. Kennis van de administratieve inrichting van commercieele instellingen; verdeeling van winst en verlies bij vennootschappen; wisselarbitrage.

3°. Kennis van het journaliseeren van niet te ingewikkelde posten; opmaken der balans met winst en verliesrekening; afsluiting van rekeningen; hulpboeken.

D. Voor land- en tuinbouw.

Akte voor landbouw.

1°. Beginselen der landbouw-scheikunde.

2°. Algemeen overzicht der natuurkunde en meteorologie.

3°. Plant- en dierkunde met inbegrip van eenige kennis der plantenziekten.

4°. Grondbeginselen van bodemkennis en bemestingsleer.

5°. Bekendheid met de voornaamste wijzen van grondbewerking en grondverbetering.

6°. Bekendheid met de algemeene plantenteelt, in het bijzonder van de voornaamste cultuurgewassen.

7°. Bekendheid met de algemeene veeteelt.

8°. Zuivelbereiding.

Akte voor tuinbouw.

1°. Beginselen der landbouw-scheikunde.

2°. Algemeen overzicht der natuurkunde en meteorologie.

3°. Plant- en dierkunde met inbegrip van eenige kennis der plantenziekten.

4°. Grondbeginselen van bodemkennis en grondverbetering.

5°. Bekendheid met de voornaamste wijzen van grondverbetering en bemestingsleer.

6°. Groententeelt.

7°. Vruchtenteelt.

E. Voor de gymnastiek.

1°. Bedrevenheid in nuttige lichaamsoefeningen;

2°. bekendheid met de methode van het gymnastiekonderwijs;

3°. bekendheid met de voorzorgen, die bij het geven van gymnastisch onderwijs moeten worden genomen;

4°. algemeene kennis van den bouw en de verrichtingen van het menschelijk lichaam, meer in het bijzonder van de beenderen, gewrichten en spieren, en zulks met het oog op de gebruikelijke oefeningen.

F. Voor de nuttige en fraaie handwerken.

a. nuttige handwerken.

1°. juiste denkbeelden omtrent het geven van grondig, ook klassikaal, onderwijs in de nuttige handwerken voor meisjes;

2°. bedrevenheid in linnennaaien en knippen, stoppen en mazen, terwijl het stroovlechten tot aanbeveling strekt.

b. fraaie handwerken.

1°. juiste denkbeelden omtrent het geven van grondig, ook klassikaal, onderwijs in de fraaie handwerken voor meisjes;

2°. bedrevenheid in haken, tapisserie, borduren, knoopen, doorstoppen, guipure, frivolité en Spaansch werk;

3°. het aangeven van de wijze waarop de verschillende handwerken worden aangevangen en voltooid.

Art. 5.

Tot het afnemen van de hierboven omschreven examens zal de examen-commissie tweemaal 's jaars op de hoofdplaats van het eiland Curaçao zitting houden, en wel in de maanden Mei en November.

Zij, die tot het afleggen van een dier examens wenschen te worden toegelaten, moeten zich vóor 1°. April of 1°. October met een schriftelijk verzoek en onder overlegging van de gevorderde bewijsstukken, tot den voorzitter der examen-commissie wenden.

Tot het afnemen van examens ter verkrijging van eene akte als vakonderwijzer kan de examen-commissie ook op andere dan de hier bepaalde tijdstippen zitting houden.

Art. 6.

De examen-commissie, telken jare in de maand Januari te benoemen, bestaat uit minstens 7 leden; met inachtneming van het overigens daaromtrent bepaalde, regelt de commissie onderling hare werkzaamheden en stelt de dagen, uren en de plaats voor de examens vast.

De voorzitter zorgt voor het bewaren van de hem door den secretaris elk jaar ter hand te stellen stukken.

Hij zorgt tevens dat, alvorens tot eenig examen wordt overgegaan, in een daartoe afzonderlijk te beleggen vergadering door de commissie zij vastgesteld, in welke volgorde in de verschillende vakken zal worden geëxamineerd, hoeveel tijd voor elk vak is toegestaan en welk schriftelijk werk den candidaten zal worden opgegeven.

De leden der commissie nemen de noodige maatregelen, opdat ten opzichte van het op te geven examenwerk de stiptste geheimhouding wordt in acht genomen.

De secretaris der examen-commissie houdt nauwkeurig aanteekening van het verhandelde in de vergaderingen der commissie en van hare besluiten. Hij stelt die na afloop der examens aan den voorzitter ter hand. Hij geeft den candidaten, die zich hebben aangemeld, minstens acht dagen te voren kennis van den dag, het uur en de plaats voor het examen bepaald.

Art. 7.

Voor ieder vak wordt een lid der examen-commissie of een deskundige, bedoeld sub 1 van art. 34 der onderwijsverordening, aangewezen als examinator, tevens belast met het nazien van het daarvoor verrichte schriftelijk werk en voorts nog een of meer leden om dat schriftelijk werk mede na te zien en het mondeling examen bij te wonen. Dezelfde personen kunnen voor meer dan een vak worden aangewezen.

Het schriftelijk werk wordt door de candidaten onder voortdurend toezicht gemaakt.

Het gebruik daarbij van hulpmiddelen, met uitzondering van logarithmentafels, is den candidaten verboden.

In den regel zullen niet meer dan drie candidaten gelijktijdig geëxamineerd mogen worden, met uitzondering van het schriftelijk examen, dat door alle candidaten voor een zelfde akte gelijktijdig wordt afgelegd.

Art. 8.

Voor het examen ter verkrijging van eene akte als onderwijzer 4de klasse wordt besteed vijf uren, dat ter verkrijging van eene akte als onderwijzer 3de klasse wordt afgenomen in tien uren, te verdeelen over minstens twee dagen, en dat ter verkrijging eener akte als onderwijzer 2de klasse in vijftien uren, te verdeelen over minstens drie dagen.

De hierbedoelde candidaten kunnen, wanneer zij in de Nederlandsche taal of de rekenkunde niet voldoen, zich voor het overige gedeelte van het examen terugtrekken.

Zoowel in dit geval, als wanneer zij bij het einde van het examen worden afgewezen, kunnen zij niet dan na verloop van een jaar opnieuw tot het afleggen van het examen worden toegelaten.

Art. 9.

Het oordeel over de kennis der candidaten in ieder vak wordt uitgedrukt op zoodanige wijze, als door de examencommissie vooraf zal zijn vastgesteld.

De waardeering geschiedt door de geheele commissie en de deskundigen, die haar hebben bijgestaan, na uitgebracht rapport der examinatoren.

Omtrent den uitslag van het examen wordt in een voltallige vergadering der commissie, met meerderheid van stemmen, beslist.

Staking van stemmen geldt voor afwijzing.

Art. 10.

Zoo spoedig mogelijk na afloop van elk examen wordt de uitslag daarvan aan de candidaten medegedeeld en den geslaagden de hun toegekende akte uitgereikt.

Na afloop van de examens van Mei en November, alsmede van die, welke tusschentijds mochten zijn afgenomen, zendt de examen-commissie een proces-verbaal van hare zittingen, eene naamlijst van de candidaten en eene opgaaf van de door hen behaalde punten aan den Gouverneur.

AFDEELING V.

Regelende de traktementen en toelagen van onderwijzers en kweekelingen aan de openbare scholen.

Art. 1.

De traktementen van de onderwijzers aan de verschillende openbare scholen worden bij minimum en maximum vastgesteld, als volgt:

a. voor de onderwijzers 4de klasse op f 600.— tot f 1,000.—;
b. „ „ „ 3de „ „ „ 1,000.— „ „ 1,600.—;
c. „ „ „ 2de „ „ „ 1,600.— „ „ 2,200.—;
d. „ „ „ 1ste „ „ „ 2,200.— „ „ 2,800.—;

Art. 2.

Om bijzondere redenen kan de Gouverneur den onderwij-

zers een hooger, echter het maximum niet te boven gaande, traktement toekennen, dan bij het vorige artikel als minimum is vastgesteld.

Art. 3.

Zoolang het maximum niet is bereikt zullen de onderwijzers 1ste, 2de en 3de klasse om de drie jaar eene verhooging van hunne traktementen van f 200.—, de onderwijzers 4de klasse om de twee jaar een van f 100.— verkrijgen.

Bij de berekening van den termijn, bedoeld bij het 1e lid van dit artikel, zal de tijd met verlof doorgebracht niet in aanmerking komen.

Ten opzichte echter van de onderwijzers, benoemd vóór 26 Februari 1898, zal eene regeling gelden, overeenkomstig die welke op hen van toepassing was, op het oogenblik dat zij in dienst traden.

Art. 4.

De navolgende toelagen zullen in de daarbij genoemde gevallen worden verstrekt:

1°. aan de onderwijzers, bedoeld bij art. 27, 2de lid, der onderwijsverordening, rekening houdende met het aantal door hen te geven lesuren per week:

a. voor het geven van onderwijs in een der vakken, vermeld onder *j.* van art. 17 der onderwijsverordening, van f 600.— tot f 1,200.—; voor het geven van onderwijs in twee of meer dier vakken, voor het tweede en voor elk volgend vak van f 400.— tot f 600.—;

b. voor het geven van onderwijs in elk ander in gemeld artikel genoemd vak van f 200.— tot f 500.—;

2°. voor het geven van herhalingsonderwijs, rekening houdende met het aantal lesuren per week, van f 100.— tot f 200.—;

3°. aan de onderwijzers, belast met het geven van normaallessen, rekening houdende met het aantal door hen te geven lesuren per week, van f 200.— tot f 400.—;

4°. aan de onderwijzers, bij bezit of verkrijging van een der akten van bekwaamheid, bedoeld sub *c* van art. 33 der onderwijsverordening, waarvan het bezit niet gevorderd

wordt voor den rang naar welken hunne bezoldiging is geregeld, voor elke akte eene toelage van f 50.—, ingaande op den 1sten der maand volgende op die, waarin die akten zullen zijn overgelegd aan den schoolopziener;

5°. *a.* aan onderwijzers, geplaatst aan het hoofd eener school van meer uitgebreid lager onderwijs, rekening houdende met het aantal leerlingen en klassen, van f 150.— tot f 250.—;

b. aan onderwijzers, geplaatst aan het hoofd eener school voor lager onderwijs, rekening houdende met het aantal leerlingen en klassen, van f 100.— tot f 150.—.

6°. aan de kweekelingen, bedoeld bij art. 28, alinea 4, der onderwijsverordening, van f 400.— tot f 600.—.

Art. 5.

De artt. 1, 3 en 4, sub 4°., van deze afdeeling zijn niet van toepassing op de onderwijzers, benoemd vóór de in werkingtreding der onderwijsverordening, tenzij zij hiertoe hun wensch te kennen geven en aan de vereischten dier verordening voldoen.

Op hen is van toepassing de regeling overeenkomstig die, waaraan zij waren onderworpen vóór het in werking treden der onderwijsverordening.

Art. 6.

Onderwijzers in het genot van hoogere toelagen dan die, welke volgens de bepalingen van deze afdeeling worden verleend, blijven, zoolang zij de werkzaamheden blijven verrichten waarvoor die toelagen zijn toegekend, in het genot dier toelagen.

AFDEELING VI.

Waarbij voorschriften worden vastgesteld, in acht te nemen bij de indiening van aanvragen om subsidie voor bijzondere lagere scholen.

Art. 1.

Het bestuur van eene bijzondere lagere school, dat op eene

gouvernementsbijdrage, krachtens art. 43 van de onderwijsverordening aanspraak maakt, zendt in de maand Januari zijne aanvrage, met betrekking tot de subsidie over het voorgaand jaar, aan den Gouverneur in.

Deze aanvrage vermeldt :

a. ten aanzien van de subsidie, bedoeld bij art. 44, sub 1, der evengemelde verordening :

1°. de school ten behoeve waarvan de subsidie wordt aangevraagd, met opgave van de standplaats ;

2°. het aantal schoolkinderen van die school bij den aanvang van het dienstjaar, waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, zooals aangegeven bij art. 47 der onderwijsverordening ;

3°. de namen en de akten van bekwaamheid van het hoofd en van de onderwijzers van elke school en de namen en bewijzen van bekwaamheid van de eventueel daaraan geemployeerde kweekelingen, met opgave van de dagteekeningen, waarop zij werkzaam werden gesteld of vervangen ;

4°. indien met het onderwijs aan eene school in den loop van het voorafgaand jaar een aanvang werd gemaakt of, indien zij in dien tijd aanspraak op subsidie verkregen heeft, het kalender kwartaal, waarin met het onderwijs een aanvang gemaakt of die aanspraak geboren werd ;

5°. den dag van aanvang en dien van vervulling van eene aan elke school ontstane vacature in het onderwijzend personeel ;

6°. de opbrengst van het schoolgeld, berekend per leerling, over het afgeloopen jaar ;

7°. den termijn, waarover aanspraak gemaakt wordt op de bijdrage ; het beloop van die bijdrage en de in het afgeloopen jaar voor elke school reeds ontvangen subsidie ;

8°. den naam van de rechtspersoonlijkheid bezittende instelling of vereeniging, onder het bestuur waarvan de scholen staan.

b. ten aanzien van de subsidie, bedoeld bij art. 44, sub 2, der onderwijsverordening :

de gedane uitgaven (gespecificeerd), met mededeeling van het doel (het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen of het aanschaffen van nieuwe meubelen), waarvoor zij werden gedaan, en van de redenen, welke die uitgaven noodzakelijk maakten.

Bij de aanvrage moet worden overgelegd :

In het geval sub *a.* :

1°. eene verklaring, onder aanbod van eede, dat de school niet gehouden wordt als winstgevend bedrijf;

2°. een extract of afschrift van de gehouden aanteekeningen van het schoolbezoek.

In het geval sub *b.* :

de noodige bewijsstukken van uitbetaling van de daarin bedoelde uitgaven.

Art. 2.

De Gouverneur stelt vóór 1°. Mei het beloop van de subsidie voor elke school, zoomede dat van de bijdrage in de uitgaven wegens het stichten, verbouwen en aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van nieuwe meubelen, bij beschikking vast.

In die beschikking worden tevens de sommen aangegeven, die ter zake van reeds genoten subsidie aan de schoolbesturen over het afgeloopen jaar werden uitgekeerd en het saldo bepaald, dat aan die besturen over dat jaar moet worden uitgekeerd.

AFDEELING VII.

Instructie voor den schoolopziener.

Art. 1.

Alvorens in functie te treden, legt de schoolopziener den volgenden eed in handen van den Gouverneur af :

„Ik zweer (beloof), dat ik de mij opgedragen werkzaamheden, overeenkomstig de mij gegeven of nog te geven instructie getrouw en naar mijn beste vermogen zal vervullen.”

Art. 2.

De schoolopziener heeft zijn woonplaats in het stadsdistrict op het eiland Curaçao, en mag zonder toestemming van den Gouverneur geen ander beroep of bedrijf uitoefenen.

Art. 3.

De schoolopziener heeft het toezicht over den algemeenen en geregelden gang van het onderwijs, zoo openbaar als bijzonder, en over de handhaving van de school-programma's.

Hij houdt nauwkeurig toezicht op de stipte naleving der onderwijsverordening.

Art. 4.

De schoolopziener houdt een register van alle scholen in de kolonie en eene naamlijst van alle onderwijzers, onderwijzeressen en kweekelingen aan die scholen werkzaam, met aanteekening van hunne bevoegdheden en akten, en van de tijdstippen en plaatsen, waarop en waar deze werden verleend of behaald.

Hij verzamelt voorts de door hem uit eigen beweging gevraagde inlichtingen omtrent de onderscheidene scholen en het daar gegeven onderwijs, zoomede die verkregen op last van den Gouverneur.

Verder houdt hij aanteekening van de schorsing, het ontslag en de rehabilitatie van allen, die bij het openbaar of het bijzonder onderwijs op Curaçao werkzaam zijn en van de met goed gevolg afgelegde examens als onderwijzer.

Eindelijk houdt hij nog aanteekening van de namen van hen, aan wie, op zijn voordracht, ingevolge art. 5, sub 2° *b*, der onderwijsverordening, vergunning is verleend om hoogstens een jaar onderwijs te geven in een der vakken, genoemd sub *c* van art. 33 der onderwijsverordening en van de bij art. 6, sub 1 *b*, van de onderwijsverordening bedoelde ver-

klaring aan candidaten-kweekeling af te geven, ten blijke, dat zij voldoend lager onderwijs genoten hebben en de noodige bedrevenheid in de Nederlandsche taal bezitten, zoomede van de verklaring, bedoeld in art. 16 der onderwijsverordening, betreffende hen, die zich voor herhalingsonderwijs aanmelden.

Art. 5.

De schoolopziener beoordeelt de aanvragen voor schoolbehoeften en zorgt, nadat zij door den Gouverneur zijn gefiatteerd, voor de uitvoering.

Hij zorgt, dat de op de koloniale begrooting ten behoeve van het onderwijs uitgetrokken sommen, buiten toestemming van den Gouverneur, niet worden overschreden.

Hij viseert, voor zoover het eiland Curaçao betreft, de declaraties voor geleverde schoolbehoeften, schoolmeubels, huur van schoollokalen en de maandelijksche kleine uitgaven door onderwijzers en school- en examen-commissies gedaan.

Art. 6.

De oproeping van kweekelingen en van leerlingen der normaallessen enz. en de mededeeling van de programma's der verschillende scholen, de vacantie's, de opening van den nieuwen cursus, enz. worden door den schoolopziener, voor zoover de publicatie daarvan vereischt wordt, tijdig, door opneming in het officieel nieuwsblad, ter algemeene kennis gebracht.

Art. 7.

Hij doet de noodige voorstellen ter verbetering van het onderwijs en van de onderwijstoestanden en geeft aan den Gouverneur en aan de Gezaghebbers alle inlichtingen en voorlichtingen, die van hem worden verlangd.

Waar de plaatselijke schoolcommissien, ingevolge de bepalingen van de onderwijsverordening of van dit besluit, handelend of adviseerend moeten optreden, zal de schoolopziener haar uit zijne aanteekeningen en registers, en voor zoover hij overigens daartoe in staat is, alle opgaven, aanwijzingen en mededeelingen verschaffen, welke zij mochten verlangen of noodig oordeelen.

Aan ouders en verzorgers, onderwijzers en kweekelingen zal hij op hun verlangen de inlichtingen en aanwijzingen verstrekken, welke hun ten goede kunnen komen, of in het belang van onderwijs en schoolwezen zijn te achten.

Art. 8.

Als secretaris der schoolcommissie op Curaçao worden door den schoolopziener alle van deze commissie uitgaande stukken medeonderteekend, en is hij belast met het houden van de notulen en het voeren van de correspondentie.

Hij bewaart het archief, en houdt zoowel den legger van ingekomen stukken, als den rooster van aftreding nauwkeurig bij.

Het eiland Curaçao voor langer dan 14 dagen verlatende, geeft hij daarvan kennis aan den voorzitter, en laat notulen- en brievenboek te diens huize bezorgen.

Art. 9.

De schoolopziener zendt vóór den 10n der eerste maand van elk kwartaal aan den Gouverneur eene opgave van de door hem bezochte scholen, waaronder ook begrepen worden normaallessen en cursussen tot opleiding van onderwijzers, met vermelding van de data van zijne bezoeken en de opmerkingen, waartoe deze bezoeken aanleiding hebben gegeven.

Jaarlijks vóór 1°. Maart doet hij den Gouverneur een beredeneerd verslag toekomen van den toestand van het onderwijs in de kolonie.

Hij draagt zorg voor het oprichten en in stand houden op elk eiland der kolonie van eene bibliotheek, ten dienste van de voortzetting der studie door onderwijzers.

Hij woont de vergaderingen der plaatselijke schoolcommissies op de andere eilanden der kolonie dan Curaçao bij, zoo vaak hem dit mogelijk is en roept die zoo noodig bijeen.

Van elk proces-verbaal van overtreding, opgemaakt ingevolge de onderwijsverordening, geeft hij kennis aan den Gouverneur.

Slotbepaling.

Art. 10.

Dit besluit treedt in werking gelijktijdig met de onderwijsverordening (P. B. 1907, No. 5).

Gegeven te Willemstad, den 26n. Augustus 1907.

J. O. DE JONG V. B. & D.

De Gouvernements-Secretaris,

J. F. HAAIJEN.

Uitgegeven den 28n. Augustus 1907.

De Gouvernements-Secretaris,

J. F. HAAIJEN.

A°. 1907. N°. 26.

PUBLICATIE-BLAD.

Verbetering.

In het tweede lid van artikel 3 van Afdeeling III, *Regelende het bedrag der schoolgelden voor het onderwijs op de openbare scholen*, moet instede van ,,art. 10, 2de lid'' gelezen worden ,,art. 19, 2de lid''.

De Gouvernements-Secretaris a. i.,

H. STATIUS MULLER.